

ת"פ 15424/10/17 - מדינת ישראל - שלוחת תביעות מרכז נגד פלונית

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 15424-10-17 מדינת ישראל נ' פרחי

ת"פ 27893-06-18 מדינת ישראל נ' פרחי

ת"פ 60713-02-19 מדינת ישראל נ' פרחי

לפני: כבוד השופט גיא אבנון

המאשימה: מדינת ישראל - שלוחת תביעות מרכז

נגד

הנאשמת: פלונית

בשם המאשימה: עו"ד אלברט זמנסקי

בשם הנאשמת: עו"ד אלעד גויגולד

גזר דין

הנאשמת הורשעה בהתאם להודאותיה (מיום 14.2.19 ומיום 28.11.19) בשלושה כתבי אישום מתוקנים בעבירות אלימות, איומים וניסיון גניבה, כפי שיפורט להלן.

כתבי האישום

1. ת"פ 15424-10-17 (להלן: האישום הראשון): ביום 15.4.16 התגלע ויכוח בין הנאשמת - בעלת דוכן לממכר

עמוד 1

ירקות בשוק בעיר ראשון לציון, לבין המתלוננת אשר ביקשה לרכוש מוצרים בדוכן. המתלוננת טענה בפני הנאשמת כי רימתה אותה במחיר המוצר, ובתגובה תקפה אותה הנאשמת בכך שזרקה לעברה קלמנטינות, משכה בשערותיה ושרטה אותה בצווארה. כתוצאה מכך נתלשו חלק משערותיה של המתלוננת ונגרמו לה חבלות בדמות שפשופים והמטומות תת-עוריות בצווארה. בגין אישום זה הורשעה הנאשמת בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

ת"פ 27893-06-18 (להלן: האישום השני): ביום 2.1.18 חשדה הנאשמת שהמתלונן - בן זוגה, בוגד בה. בהמשך לכך, במהלך נסיעה של השניים ברכב תקפה אותו הנאשמת במכות בפניו (פעמיים) ואיימה עליו באומרה "אני אשרוף לך את הבית". המתלונן זעק לעזרה לעוברים ושבים אשר חילצו אותו מן הרכב. בגין אישום זה הורשעה הנאשמת בעבירת איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, ובעבירה של תקיפה סתם - בן זוג, לפי סעיפים 379 ו-382(ב)(1) לחוק העונשין.

ת"פ 60713-02-19 (להלן: האישום השלישי): ביום 25.10.18 בשעות הצהריים נכנסה הנאשמת למרכול "טיב טעם" בעיר ראשון לציון, נטלה מוצרי מזון בשווי 176 ₪, הכניסה אותם לתיקה וניסתה לצאת מן החנות מבלי לשלם עבור המוצרים. כשעוכבה על ידי המאבטח הציגה בפניו קבלות ישנות, צעקה וניסתה לברוח מן המקום. בגין אישום זה הורשעה הנאשמת בעבירה של ניסיון גניבה, לפי סעיפים 384 ו-25 לחוק העונשין.

תסקירים וחוו"ד הממונה על עבודות שירות

2. הנאשמת הופנתה לשירות המבחן, אשר הגיש מספר תסקירים בעניינה. בשל צנעת הפרט אפנה לנתונים העיקריים בלבד. המדובר באלמנה בת 55, אם לשמונה ילדים (מחציתם סמוכים לשולחנה) וסבתא לנכדים, אשר עברה לפני מספר חודשים אירוע מוחי. עד לפני כשנה עבדה הנאשמת כבעלת דוכן ירקות בשוק, אך בעקבות סגירת השוק והאירוע המוחי שעברה היא איננה עובדת, ונאלצת להתקיים ולקיים את משפחתה מקצבת שארים. בתסקיר הראשון (מיום 21.8.19) מפורט מהלך חיים קשה ומורכב ומצוקות מהן סובלת הנאשמת (עמ' 2 פסקאות 1-2, עמ' 3 פסקה 2). מתואר עברה הפלילי הרלוונטי של הנאשמת, אשר ריצתה עונשי מאסר ממש בגין עבירות תעבורה. קצינת המבחן עמדה על כך שמדובר באישה קשת יום הנתונה כל חייה במצוקה רגשית וכלכלית, מתנהלת באופן הישרדותי ומתקשה בשיתוף פעולה עם גורמי ממסד. בהתאם - הנאשמת התקשתה בשיתוף פעולה עם קצינת המבחן, אשר התרשמה מקושי בוויסות ובשליטה עצמית, ומסיכון של ממש לשוב ולבצע עבירות דומות. סופו של דבר מצאה קצינת המבחן להימנע מהמלצה על הליך טיפולי. בצד זאת, ביקשה ליתן משקל למצוקותיה האישיות הקשות של הנאשמת הנאלצת חרף כל אלה לטפל בבני משפחתה ולסייע להם. משכך המליצה קצינת המבחן כי ככל שיוטל על הנאשמת עונש מאסר, הרי שזה ירוצה בדרך של עבודות שירות. ההמלצה חזרה על עצמה גם בשני התסקירים הנוספים (מיום 20.11.19 ומיום 5.1.20). האחרון הוזמן לבקשת ההגנה בעקבות הודיית הנאשמת בכתבי האישום שצורפו).

בחוות דעת הממונה מיום 8.12.19 נמצא כי הנאשמת מתאימה לריצוי עונש מאסר בדרך של עבודות שירות, והומלץ להציבה במקום עבודה בעיר חולון למשך 5 ימים בשבוע, 7 שעות בכל יום, תחת מגבלות המפורטות בחוות הדעת.

3. ב"כ המאשימה הגיש גיליון רישום פלילי (עת/1), ממנו עולה כי לחובת הנאשמת 13 הרשעות קודמות במגוון עבירות, החל משנת 1989. בצד זאת, ניכר כי מרבית הרשעותיה ישנות. בגין הרשעתה האחרונה משנת 2015 בעבירת תקיפה סתם (אירוע משנת 2014) תלויים נגד הנאשמת מאסר מותנה בן 3 חודשים, חב הפעלה בהליך דנן, וכן התחייבות בסך 2,000 ₪ (ת"פ 32003-11-14). בהתאם הוגשו גזר הדין וההתחייבות החתומה (עת/2). הרשעה קודמת משנת 2013 בגין עבירות הפרעה לשוטר והעלבת עובד ציבור, וההרשעות האחרות מהשנים 2005 ומוקדם מכך. עוד עולה כי הנאשמת ריצתה עונש מאסר בן 6 חודשים בדרך של עבודות שירות בגין הרשעה משנת 2002 בעבירה של גרימת מוות ברשלנות בבית המשפט לתעבורה. כן הגיש ב"כ המאשימה תעודות רפואיות של המתלוננת באישום הראשון, המפרטות את הנזק שנגרם לה (עת/3). אפנה כבר עתה לכך שב"כ המאשימה טען כי הנאשמת ריצתה עד היום 4 עונשי מאסר, ואף בתסקיר התייחסות למספר מאסרים בפועל, אלא שבגיליון הרישום הפלילי אזכור של עונש מאסר יחיד בן שישה חודשים בעבודות שירות (לעיל), ונראה כי המאסרים הנוספים (ככל שנגזרו) הוטלו בבית משפט לתעבורה. דא עקא, המאשימה ביכרה שלא להגיש לעיוני גיליון רישום עבירות תעבורה, חזקה עליה כי הדבר נעשה מתוך שיקול דעת, ומשכך אין בידי להתייחס לגזרי דין נוספים על אלו המפורטים בגיליון הרישום הפלילי.

ב"כ הנאשמת הגיש סיכום מידע רפואי (ענ/2) ממנו עולה כי הנאשמת עברה אירוע מוחי וסובלת ממגוון מחלות בגינן היא נאלצת ליטול תרופות. כן הגיש דו"ח סוציאלי מלשכת הרווחה בעיריית ראשון לציון (ענ/3), שם נסקר מצבם העגום של הנאשמת ובני משפחתה, ומפורטות המצוקות הרבות עמן נאלצת הנאשמת להתמודד (כלכלית, בריאותית וחברתית - לא אפרט). עוד הגיש פירוט קצבה חודשית מהמוסד לביטוח לאומי (נכון לחודש מאי 19 - ענ/4). נוסף על אלו הגיש ב"כ הנאשמת העתק החשבונית מושא האישום השלישי, ובה רשימת הפריטים אותם ניסתה הנאשמת לגנוב - מוצרי מזון בסיסיים (ענ/1).

תמצית טיעוני הצדדים לעונש - דין מיום 8.1.20

4. ב"כ המאשימה עתר לקבוע מתחמי ענישה נפרדים בגין כל אחד מהאישומים. באישום הראשון טען כי הנאשמת פגעה באופן בינוני בערכים המוגנים - הגנה על שלמות גופה ובריאותה של המתלוננת, ועתר לקבוע מתחם שנע בין מספר חודשי מאסר בפועל לבין 12 חודשי מאסר בפועל. ב"כ המאשימה ביקש להדגיש כי העבירה בוצעה חודשים ספורים לאחר שהנאשמת נדונה בגין עבירת אלימות (הרשעתה האחרונה). באישום השני טען כי מדובר בעבירת אלימות חמורה שבוצעה באמצע היום, בכביש, בעוד הנאשמת והמתלונן נוסעים ברכב. לשיטתו, גם כאן פגעה המתלוננת באורח בינוני בערך המוגן - הגנה על שלמות גופו של בן זוגה. ב"כ המאשימה עתר לקבוע מתחם עונש בין מספר חודשי מאסר בפועל לבין 15 חודשי מאסר בפועל. באישום השלישי טען לפגיעה נמוכה בערך המוגן - הגנה על קניין הזולת, ועתר לקבוע מתחם בין מאסר על תנאי לבין מספר חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. ב"כ המאשימה ביקש לתמוך טיעונו בפסיקה שצירף.

ב"כ המאשימה סקר את תסקירי שירות המבחן, אשר נמנע מהמלצה טיפולית, עמד על קיומו של מאסר מותנה חב הפעלה, ועתר להשית על הנאשמת עונש מאסר בפועל של ממש ולהפעיל במצטבר את המאסר המותנה,

כך שהנאשמת תרצה עונש מאסר בפועל למשך 12 חודשים. כן ביקש להטיל עליה מאסר מותנה, קנס, פיצוי למתלוננת ולהפעיל את ההתחייבות הכספית.

5. ב"כ הנאשמת ביקש ללמוד מהנוסח המתוקן של האישום הראשון על נסיבות האירוע בין המתלוננת לבין הנאשמת - דין ודברים שגלש לפסים אלימים מצדה של הנאשמת, שחשה כי בוישה (מלשון "shaming") על ידי המתלוננת. לטענתו, מדובר באירוע אלימות ברף נמוך, ואילו דובר באירוע יחיד ייתכן שהיה מסתיים בהסדר מותנה. כן הפנה לכך שכתב האישום הוגש רק לאחר כשנה ומחצה ממועד האירוע. לטענתו, יש לקבוע בגין אישום זה מתחם עונש בין מאסר על תנאי לבין מספר חודשי מאסר שניתן לרצותם בדרך של עבודות שירות. אשר לאישום השני, הפנה לכך שמדובר בבני זוג החיים יחדיו גם כיום, מזה כשמונה שנים, וביקש להפנות לנסיבות חייה של הנאשמת כפי שעלו מהתסקירים ומהדו"ח הסוציאלי, כרקע לביצוע העבירה. גם באישום זה, לטענתו, מתחם העונש צריך להיקבע בין מאסר על תנאי לבין מספר חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. אשר לאישום השלישי טען ב"כ הנאשמת כי ראוי היה להימנע מהגשתו. לדבריו, חרף עמדתו בחרה הנאשמת להודות ולקחת אחריות על ביצוע העבירה. לטענתו, מדובר ב"תיק עוני קלאסי" - ניסיון לגנוב מהמרכול מוצרי מזון בסיסיים. ב"כ הנאשמת הגיש (לאחר הדיון) פסיקה לתמיכה בטענותיו, וביקש לאבחן את פסקי הדין שהוגשו על ידי ב"כ המאשימה.

ב"כ הנאשמת עמד על נסיבות חייה הקשות של מרשתו, הפנה לתסקירי שירות המבחן, לדו"ח הסוציאלי, לתיעוד הרפואי. לדבריו, אילו המאסר המותנה היה בר הפעלה, היה עותר להורות על הארכת התנאי, אלא שהמאסר חב הפעלה, ומשכך עתר להסתפק בהפעלתו בחופף לעונש שיושת על הנאשמת.

הנאשמת הביעה צער וחרטה על מעשיה וביכתה (ממש כך) את מר גורלה. היא תיארה את נסיבות חייה הקשות, את מצבם הבריאותי שלה ושל בן זוגה (שעבר אף הוא אירועים מוחיים), את מצבה הכלכלי העגום והצורך לפרנס את הילדים הסמוכים על שולחנה.

דיון

מתחם העונש ההולם

6. שני הצדדים עתרו לקבוע מתחמי ענישה נפרדים לכל אחד מהאישומים, ובצדק. מדובר באירועים נפרדים בזמן, שונים בתוכן, אשר התבצעו כלפי מתלוננים שונים. בצד זאת, כפי שיובהר מיד, קיים פער ניכר בין האופן המחמיר בו רואה המאשימה את מעשיה של הנאשמת, לבין האופן בו בית המשפט רואה אותם. מבלי להקל ראש, מצאתי כי עתירתה העונשית של המאשימה מחמירה יתר על המידה.

מתחם העונש ייקבע בהתאם לעקרון ההלימה תוך מתן משקל לערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, למידת הפגיעה בהם ולמדיניות הענישה הנהוגה, והכל בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

7. אישום ראשון - הנאשמת - בעלת דוכן ירקות בשוק, תקפה את המתלוננת - לקוחה, על רקע ויכוח בין השניים, לאחר שהאחרונה טענה כלפיה כי רימתה אותה במחיר המוצר. מחד גיסא, אין חולק על כך שהנאשמת פגעה במתלוננת על לא עוול בכפה והסבה לה חבלות (וראו תיעוד רפואי שהוגש - עת/3). בכך נפגעה זכותה של המתלוננת לשלמות גופה, כמו גם זכותה לחוש חופשיה ומוגנת בהילוכה בעיבורה של עיר. לקוחה המגיעה לחנות איננה מצפה להיות מותקפת על ידי איש, קל וחומר על ידי המוכרת במקום. מאידך גיסא, מדובר באירוע ספונטני ברף חומרה בינוני, והנזק שנגרם למתלוננת הוא בעוצמה נמוכה-בינונית.

מנעד הענישה בעבירות אלימות הוא רחב ביותר, וכל מקרה נבחן בנסיבותיו. על מדיניות הענישה בעבירות תקיפה גורמת חבלה של ממש ברף חומרה בינוני ראו: רע"פ 8781/16 אהוד הלפרין נ' מדינת ישראל (16.4.18); רע"פ 1402/15 אורי טלי נ' מדינת ישראל (4.3.15); ע"פ (מרכז) 24135-02-19 שפיצר נ' מדינת ישראל (23.9.19); עפ"ג (ירושלים) 51003-10-14 מדינת ישראל נ' אדלרסברג (24.12.14); ע"פ (מרכז) 41309-08-11 מעודד נ' מדינת ישראל (18.12.11).

נוכח המפורט לעיל מצאתי כי מתחם העונש ההולם בנסיבות האירוע נע בין מאסר על תנאי לבין מספר חודשי מאסר הניתנים לריצוי בדרך של עבודות שירות.

8. אישום שני - הנאשמת תקפה את בן זוגה פעמיים במכות בפניו בזמן שהאחרון נהג ברכב ואף איימה עליו, עד כדי כך שבן הזוג זעק לעזרה והוצא מן הרכב בידי עוברים ושבים שנחלצו לעזרתו. גם במקרה זה מדובר בפגיעה בעוצמה בינונית בערכים המוגנים - זכותו של אדם לשלמות גופו ולשלוות נפשו. חומרה מיוחדת ניתן לראות בכך שהתקיפה כלפי בן הזוג התבצעה בזמן שהאחרון נהג ברכב, דבר שעלול היה לגרום לתאונה ולתוצאות הרות אסון. מכאן, פוטנציאל הנזק שעלול היה להיגרם ממעשיה של הנאשמת הוא משמעותי. לקולא, כתב האישום תוקן לתקיפה "סתם", קרי, ללא גרימת נזק למתלונן.

על מדיניות הענישה בעבירות אלימות בתוך המשפחה ברף חומרה בינוני ראו: רע"פ 3077/16 פלוני נ' מדינת ישראל (2.5.16); עפ"ג (ירושלים) 57596-05-15 פלוני נ' מדינת ישראל (23.8.15); עפ"ג (מרכז) 25020-02-13 שמואל לוי נ' מדינת ישראל (5.5.13); ע"פ (חיפה) 6003-11-10 אנדרי דריאבין נ' מדינת ישראל (13.1.11); ת"פ (שלום תל אביב - יפו) 55035-11-12 מדינת ישראל נ' פלונית (26.1.15); ת"פ (אילת) 2671-05-12 מדינת ישראל נ' פלוני (10.6.14).

נוכח המפורט לעיל מצאתי כי מתחם העונש ההולם בנסיבות האירוע נע בין מאסר על תנאי לבין מספר חודשי מאסר הניתנים לריצוי בדרך של עבודות שירות.

9. אישום שלישי - אין חולק על כך שהנאשמת פגעה בערך המוגן - קניינו של אדם. מנגד, אני מקבל את טענת ב"כ הנאשמת לפיה מדובר בעבירת עוני מובהקת - ניסיון לגנוב מוצרי מזון בסיסי מן המרכול. בהינתן נסיבותיה האישיות הקשות של הנאשמת, מוטב היה לו דנה המאשימה את הנאשמת לכף זכות באישום זה, ומבטלת את כתב האישום,

בפרט לאור העובדה שחרף גיליון הרישום הפלילי הנשרך מאחורי הנאשמת, לחובתה הרשעה יחידה בעבירות רכוש, בגין אירועים שהתרחשו לפני למעלה משלושים שנה. לשיטתי, עונש המינימום בגין אישום זה איננו עולה כדי מאסר מותנה, אלא למטה מכך, וברף העליון הוא יועמד על חודשיים מאסר בדרך של עבודות שירות.

גזירת העונש המתאים לנאשמת

10. לזכותה של הנאשמת עומדות נסיבות חייה הקשות והמורכבות כפי שבאו לידי ביטוי בתסקירי שירות המבחן ובדו"ח הסוציאלי, ומצבה הבריאותי העגום שפורט אף הוא בתסקירים, בתעודה הרפואית וכן בחוות דעתו של הממונה על עבודות שירות. לזכותו של הממונה ייאמר כי שקל בזירות את נתונה של הנאשמת, והשכיל למצוא מקום עבודה בו תוכל לבצע את עונשה תחת מגבלות רפואיות של ממש. עוד נתתי דעתי למצבה הכלכלי של הנאשמת, אף הוא קיבל ביטוי במסמכים השונים שהוגשו. הנאשמת הודתה ונטלה אחריות בהזדמנות הראשונה, וחסכה מזמנם של בית המשפט והצדדים. לחובתה של הנאשמת עברה הפלילי, אם כי לא ניתן להתעלם מכך שרוב הרשעותיה רחוקות בזמן. עוד לחובתה של הנאשמת העובדה שביצעה את העבירה מושא האישום הראשון חודשים ספורים לאחר שנגזר דינה והוטל עליה מאסר על תנאי בן שלושה חודשים - חב הפעלה בהליך דנן (נוכח צירוף כתבי האישום). כן לא ניתן להתעלם משיתוף הפעולה החלקי של הנאשמת עם שירות המבחן, אשר לא בא בהמלצה להליך טיפולי.

כפי שהבהרתי בפתח דבריי, עתירתה העונשית של המאשימה איננה מאוזנת, ואיננה תואמת את נסיבות האירועים, כמו גם את נסיבותיה של הנאשמת. לשיטתי, באישומים 1-2 יש למקם את הנאשמת בחלקם הנמוך-בינוני של מתחמי הענישה. אשר לאישום השלישי, הבהרתי כי לא היה מקום, לדעתי, להגיש את כתב האישום. משנאלצתי לגזור את דינה של הנאשמת גם באישום זה, אסתפק בעונש סמלי שיש בו כדי להביע את מורת רוחו של בית המשפט מעצם הגשת האישום - בנסיבותיו ובנסיבותיה של הנאשמת.

תוצאה

11. אחר כל אלה מצאתי להשית על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. חודשיים מאסר בפועל.

ב. אני מורה על הפעלת 3 חודשים מאסר מותנה (ת"פ 32003-12-14, גזר דין מיום 23.11.15), זאת בחופף ובמצטבר.

סך הכל תרצה הנאשמת עונש מאסר בפועל בן 3 חודשים.

המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות ב"שוויים" חולון, בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות מיום 8.12.19. הנאשמת תתייצב ביום 12.2.20 בשעה 8:00 במשרדי הממונה במפקדת מחוז מרכז של שב"ס.

הנאשמת מוזהרת כי עליה לעמוד בתנאי ההעסקה ובדרישות הממונה, לרבות בדבר איסור צריכת אלכוהול, וכי כל חריגה מהכללים עלולה להביא להפסקת עבודות השירות וריצוי יתרת עונש המאסר מאחורי סורג ובריח.

ג. חודשיים מאסר אותם לא תרצה הנאשמת אלא אם תעבור בתוך שנתיים עבירת אלימות כנגד גוף או עבירת איומים.

ד. אני מורה על הפעלת התחייבות בסך 2,000 ₪ (ת"פ 32003-12-14, התחייבות חתומה מיום 23.11.15). ההתחייבות תשולם ב 40 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 2.2.20. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד יתרת ההתחייבות לפירעון מידי.

ה. בשל מצבה הכספי העגום של הנאשמת ולאור ההתחייבות שהופעלה, לא ראיתי להשית עליה קנס בגין האישומים הראשון והשני. בגין האישום השלישי, שהעונשים לעיל אינם קשורים בו, אני גוזר על הנאשמת קנס בסך שקל אחד או יום מאסר תמורתו.

ו. פיצויים בסך 400 ש"ח אשר ישולמו למתלוננת באישום הראשון (עדת תביעה מס' 2). הפיצויים יופקדו בקופת בית המשפט עד ליום 1.3.20.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, ט"ז טבת תש"פ, 13 ינואר 2020, במעמד הצדדים.